zikov. Tu omenjam, da je Slovenec Majar hotel pred kakimi 50 leti uvesti vseslovanski jezik, ki ga pa Slovani v svoji znani složnosti niso sprejeli. Približno pred 30 leti je pa zaslovel Volapük kot svetovni jezik. Izumil ga je bil duhovnik Schteyer na podlagi angleščine, a iztrebil je oziraje se pri tem na kitajski narod, vse glasnike „r“ iz besedi in tako kompliciral slovnico, da so se tega jezika celo Angleži težko priučili. Ko je ta jezik zaradi svojih hib propadel, je stopil na plan Esperanto, ki ga je izumil ruski zdravnik dr. Zamenhof, Esperanto temelji na principu največje mednarodnosti, to je, besedni zaklad je takšen, da ga ima že največje število Evropejcev. Slovnica njegova je jako enostavna, a le žal, da je besedni zaklad omejen na kakih 950 korenov. Navzlic temu ga je l. 1900. povodom kongresa učenjakov modroslovcev v ta namen izvoljena komisija potrdila kot za mednarodni promet in za znanstvene namene najbolj prikladnega izmed drugih predloženih načrtov, a s tem pogojem, da se malo popravi, t. j. olajša slovnica in pisava ter se mu doda, kar mu manjka, osobito več mednarodnih korenov in nekaj jako važnih tvorilnih pripon.

A ker Zamenhof predlagane mu reforme ni hotel izvršiti, češ, da bodo rodile neslogo in skismo; je šla komisija sama na delo ter preustrojila Esperanto na podlagi, oziroma s pomočjo drugih predloženih tozadevnih jezikovnih načrtov. In ta popravljeni Esperanto ali Ido se je v kratki dobi $1^1/_2$ leta toliko razširil kot Esperanto v 15 letih. Ido ima idealno enostavno slovnico, je jako miloglasen in lahko govorljiv. Vsak količkaj izobražen človek se ga — da ne pretiravam! — v besedi in pisavi priuči v 100 (reci sto!) urah. Kdor se ga priuči, ima že dandanes korist od njega, če že ne materialno, pa intelektualno, zakaj z njim se nam pojasni marsikatera tujka, ki si je, kdor ne pozna romanskih jezikov, ne more dodobra raztolmačiti. Tudi se z njega pomočjo že more nekaj porazumeti s kakim izobraženim Lahom, kar se mi je že v kratkem dvakrat pripetilo. A za nas Slovence kakor sploh za vsak mali in tlačen narodič bi bilo še zavolj druge koristi priporočljivo, da bi se vsaj nekateri izobraženci priučili temu oficialno potrjenemu svetovnemu jeziku. Pot bi nam bil na ta način odprt do drugih narodov in posrednje tudi do drugojezičnih listov, koder bi se po posredovanju kakega znanca idanca od časa do časa objavil kak članek, tičoč se naše prosvete ali pa naših prežalostnih političkih razmerah, s čimer bi si pridobili gotovo simpatij, kar bi nam morda prilično tudi drugače moglo hasniti.

Kdor želi zastran omenjenega mednarodnega jezika kakega pojasnila, mu radevoljno ustreže J. Kovačič, nadučitelj pri Sv. Vidu pod Juno, Koroško.

Zvonček objavlja v zadnji letošnji številki to izbrano vsebino: 1. Pripovedka. Jos. Vandot. Pesem. — 2. Kaj nam je pripovedoval naš dedek. A. Pesek. Povest. — 3. Koristen svet. Fr. Rojec. Pesem. — 4. Slabi časi. Podoba v barvi. — 5. Naš Ludko. Ivo Trošt. Povest. — 6. Bela astra. Dušana. Bajka. — 7. Junak iz Liburnije. Ivo Trošt. Povest s podobo. — 8. Vi pravite... Jos. Vandot. Pesem. — 9. Končev Jožek in čmrli. J. P—n. Poves. — 10. Ledene rože. Bogumil Gorenjko. Pesem. — 11. Glej, Juri študira naprej! Kaj novega spet nam povej! Podoba v barvi. — 12. V spominsko knjigo. Jos. Vandot. Pesem. — 13. Starčkova zimska. Bogumil Gorenjko. Pesem. — 14. Modri Matiček. Fran Košir. Povest. — 15. Sinička. Bogumil Gorenjko. Pesem. — 16. Pouk in zabava. Senčna podoba. — Usmilite se ptičic! — Ura za slepce, — Zrcalo za želodec. — Najglobokeji rov pod zemljo. — Veter. Iv. Kiferle. Uglasbena pesem. — Rešitev. — Kotiček gospoda Doropoljskega. — Ob sklepu desetega letnika. — Uredništvo in upravništvo pišeta ob sklepu desetega letnika: „Zvonček“, ki se je slovenski mladini tako priljubil, zaključuje z današnjo številko svoj deseti letnik. Ne pretiravamo nič, ako trdimo, da smo se prvo desetletje resno trudili, da ustvarimo slovenski mladini list, ki naj bi bil v vsakem pogledu čim popolnejši. Vkoliko se nam je to ob danih razmerah posrečilo, naj sodijo naši bralci in naročniki!

„Zvonček“ se pripravlja sedaj, da stopi v drugo desetletje svojega obstanka. Ob tej priliki se obrača predvsem do svojih dosedanjih prijateljev in naročnikov z vljudno prošnjo, naj mu pridobe čimveč novih plačujočih naročnikov. Ne stalo bi nikogar mnogo truda, ako priporoči v krogu svojih znancev in prijateljev naš list. Z malo požrtvovalnostjo se lahko zgodi, da pridobi našemu listu vsak dosedanjih naročnikov vsaj enega novega naročnika. Tako bi se našemu listu utrdila in okrepila njega gmotna podlaga, da bi lahko v drugem desetletju napredoval po vsebini in obliki.

„Zvonček“ prosi vse dosedanje svoje sotrudnike, naj mu ostanejo zvesti tudi nadalje. Naj obenem poskrbe, da se pomnoži število naših sotrudnikov. Vsakomur stoji pred očmi resnica, da je delo, ki ga storimo v korist mladini, najplemenitejše in najuspešnejše!

„Zvonček“ obljublja, da bo tudi v prihodnjem letu zvesto in natančno izvrševal svojo nalogo: zabaval, učil in vzgajal bo slovensko mladino z besedo in podobo. Slovenci smo ubožen narod. Svojih otrok ne moremo oblagodarjati z denarjem, zato pa moramo skrbeti, da jim obogatimo duha z vedo in oplemenitimo srce s krepostmi. To je bogastvo, večje od zlata.

„Zvonček“ prosi, naj se mu takoj prijavijo novi naročniki, da nam bo mogoče natisniti dovolj izvodov prve številke prihodnjega letnika. — Storimo vsi svojo dolžnost, pa bo dobro za naš list in za tiste, ki jim je namenjen! — Uvažujte te besede in ravnajte se po njih!

Politiški pregled.

Politiški položaj. Z Dunaja 4. decembra poročajo: Situacija se je tako izpremenila, da se je že začelo na vseh straneh posvetovanje o rekonstrukciji kabineta. Vsa pogajanja se še vrše posredno. Kakor doslej so posredovalci Poljaki. Dopoldne so imeli klubi skoraj vseh strank seje. V „Slovanski Enoti“ so se najprej posvetovali posamezni klubi zase, potem se je zbrala parlamentarna komisija, ki je nazadnje izrazila zahtevo, da se imata smatrati portfelja ministrskega predsednika in domobranskega ministra za neutralna, ostale listnice se imajo pa razdeliti tako, da dobe Slovani toliko ministrskih sedežev, kolikor Nemci. Sočasno so zborovale nemškonacionalne stranke s krščanskimi socialci, zadnji so se postavili na stališče, da naj bi se takoj izvedla rekonstrukcija, ki ji tudi vlada ne nasprotuje. V novem kabinetu naj bi ostali od sedanjega: Ministrski predsednik Bienerth in domobranski minister Georgi kot neutralna, od Nemcev Weißkirchner, od Poljakov Bilinski in Dulemba; vsi ostali, torej Haerdtl (notranje zadeve), Hochenburger (pravosodje), Stürgkh (nauk), Ritt (javna dela), Wrba (železnice) in Schreiner (nemški minister-rojak) naj bi pa demisionirali. Namesto njih naj bi prišla dva Nemca: Sylvester za pravosodje in Pergelt kot minister-rojak, dva Čeha, in sicer eden za javna dela ali za poljedelstvo, eden pa kot minister-rojak in eventualno en Jugoslovan. Popoldne so imeli zastopniki nemških strank z ministrskim predsednikom baronom Bienerthom posvetovanja o tej zadevi. Splošno mislijo, da je rekonstrukcija res le še vprašanje kratkega časa. Če se posreči sprava, zahteva vodstvo Poljskega kola, da se določi delovni program, po katerem bi se imel rešiti zakon o aneksiji in finančna reforma Bilinskega, ki bi jo pa nekoliko ublažil, tako da bi opustil obdačenje nealkoholičnih pijač.

* **Japonec o avstrijskem parlamentu.** Dr. Ogava, profesor prava na cesarski univerzi v Kiotu, je bil v družbi poslancev Masaryka, Kramaža in Hlibovickega navzoč pri neki debati v avstrijskem parlamentu na Dunaju. Ko so prišli vsi štirje gospodje iz zbornice, se je Japonec oddahnil in rekel: V avstrijskem parlamentu je sicer jako zanimivo, a dela se v japonskem parlamentu več.

* **Aneksija Bosne in Hercegovine.** „Cetinjski vestnik“ piše, govoreč, o razmerju Črne gore do Avstrije, da konflikt zaradi Bosne in Hercegovine še nikakor ni končan. V Avstriji sicer mislijo, da sta obe deželi na večne čase združeni z dualistično monarhijo, a Črnogorci pravijo, da si bo Avstrijsko-Ogrsko ali z oboroženo roko zavarovalo posest Bosne in Hercegovine ali pa bo moralo plačati ta plen s svojo eksistenco.

* **Svoboda na Pruskem.** V Katovicah v Šleziji so bile pred kratkim občinske volitve. Pri teh volitvah je nekaj učiteljev in državnih uradnikov glasovalo za poljske kandidate. Zaradi tega glasovanja je pruska vlada 5 učiteljev kaznovala na ta način, da jih je premestila v daljne, od vsega sveta zapuščene vasi, proti trem poštnim uradnikom pa je uvedla disciplinarno preiskavo. To disciplinirnje učiteljev in uradnikov za to, ker so volili poljske kandidate je baje indirektno ukazal cesar Viljem sam.

Jubilejski dar.

Učiteljstvo — sebi! Z novim letom se začenja tretje in zadnje leto nabiranja našega jubilejskega daru za „Učiteljski konvikt“. V jubilejski številki „Učit. Tov.“, ki izide dne 7. januarja 1910 želimo izkazati čimveč jubilejskega daru, da poveličamo tudi na ta način praznik svojega glasila. Vse tovarišice in tovariše vljudno prosimo, naj si ta mesec prihranijo kolikor morejo ter pošljejo prihranke tov. Jakobu Dimniku v Ljubljano, da jih izkaže kot jubilejski dar v jubilejski številki! Pomagajmo si sami, ker nam drugi nečejo!

Učiteljstvo — sebi! Tovarišica Angela Troštova in tov. Julij Slapšak iz Vodic **4 K**; Naša Jakobinca **2 K**. Bog plati. Doslej darovanih **3329·10 K**.

Obrambni vestnik.

** **Poštena načelna in dostojna politika!** Tako nekako pravi sobotni „Slovenec“, zagovarjajoč svoje stališče za politiške pravice učiteljstva proti dr. Tavčarju, ko zavrača naše mnenje o politiških pravicah, ki jih ima učiteljstvo pri nas. Barcelonci so mu pač tako všeč, da jih vedno stavi v stik z našim učiteljstvom, kar diši prav po dostojni poštenosti. Hm! Najbrže prihaja to iz onega uredniškega kabineta v „Kat. tiskarni“, katerega urednik si izkuša s tem dajati zadoščenje zatajevanju svojega pravega čuvstvovanja. Da smo nastopali vedno z resnico in dokazi, tega smo si v svesti. Ni bilo pa tako pri „Slovencu“, ki smo ga večkrat pozivali, naj popravi očitno neresnico in zavijanja, a nas je na to še predrzneje in bolj blatil. Slučaji so tolikeri, da se njih sled opazi skoraj v vsaki številki našega lista! — Je vse lepo in res prava so načela in stališče, ki ga zavzema zadnjič „Slovenec“ glede političkih pravic učiteljstva; toda žalibog praksa, ki jo proizvajajo klerikalci s tem pri nas, je taka, da bi preočitno lagali samemu sebi, ko bi verjeli oni izjavi v „Slovencu“. Mi smo zavzeli svoje stališče in je s tem načeloma zavrnjena vsaka druga izjava. Da bi „Slovencu“ na ljubo obširneje o tem razpravljali in kritikovali ono izjavo, nima pomena, ker jo smatramo itak subjektivnim mnenjem — ki ga pa pripuščamo vsakomur.

** **Škandal!** Zadruga kranjskih gostilničarjev je priredila v hotelu „Tivoli“ pri Ljubljani 4tedenski kuharski tečaj in je za okrog 30 Slovenk, ki obiskujejo tečaj, najela Nemko Reisenauer kot učiteljico. Ta pa ne razume nobene slovenske besede. Ker sta tudi dve slovenski učiteljici, in sicer Jerica Zemljanova in Albina Golobova, na svoje stroške absolvirali na Dunaju strokovni tečaj istočasno z Reisenauerjevo, je tako ravnanje Zadruge res škandalozno! — Kaki možje imajo tam neki glavno besedo? —

** **Dvojna mera.** Veroučitelj na nazarski samostanski šoli, pater Murn, je obsojen na 6 tedenski zopor. Ali so že proti možu uvedli disciplinarno preiskavo? Vprašamo to zategadelj, ker so šolske oblasti proti naprednemu učiteljstvu drugače sila natančne. Da, da dvojna mera!

Glasbeni vestnik.

Glasbeni odsek „Slovenskega deželnega učiteljskega društva v Ljubljani“ se je v svoji prvi seji konstituiral ter omejil svoje delovanje za tekoče šol. leto:

1. Na izvedbo in ureditev kurza za vzgojo pevovodij in pevcev v „Glasb. Matici“ za učiteljiščnike.

2. Na tozadevna strokovna predavanja, v kar se je določilo za strokovnega referenta tovariša Wašteta, ki bo sporazumno z okr. učiteljskimi društvi referiral pri njih o temi „Glasbeno polje učiteljstva“ in se bo tam razpravljalo o tej temi, računajoč na dotične krajevne razmere in podrobnosti.

3. Na informacije in študiranje terena na deželi z ozirom na pevske zbore in učitelje pevce.

Za sklepčnost odseka se je določila navzočnost treh članov — po prejšnji naznanitvi sestanka. —k.

Vestnik.

Letnino za „Učiteljski kovnikt“ so plačali tovariši: Belè Ivan, Dimnik Jakob, Furlan Jakob, Galè Fran, Jelenc Luka, Pretnar Jakob, Režek Juraj, Sadar Vendelin, Wider Karel, Kecelj Alojzij in Bernot Ivan, vsi iz Ljubljane.

Usposobijenostni izpit za ljudske šole s slov. in nemškim učnim jezikom je napravil tudi Fran Starman, učitelj v Huteževem pri Il. Bistrici, kar je zadnjič pomotoma izostalo.

Iz ljudskošolske službe na Kranjskem. Zaradi bolezni na dopustu se nahajajočo učiteljico Karolino Gams v Boh. Srednji vasi bo nadomeščala suplentka Marija Vilmanova; obolelo učiteljico Gabrijelo Erker-Jereb v Črmešnjicah pa suplentka Štefanija mark. pl. Gozanijeva. Dozdanja suplentka v Bušeči vasi Marija Bulc pride kot začasna učiteljica v Sostro, kjer šolo razširijo v štirirazrednico. — Ker se je prov. učitelj Arnošt Šusteršič odpovedal svoji službi, pride v Ligojno za prov. učiteljico-voditeljico dosedanja suplentinja v Borovnici, Ernestina Blaznikova. V Borovnico pride učiteljska kandidatinja Marija Debelakova. Namesto na dopustu se nahajajočega učitelja Avgusta Kleča je imenovana za suplentinjo na deški nemški šoli v Ljubljani Vida Koblerjeva. — Za potovalno učiteljico za ženska ročna dela je imenovana učiteljica Terezija Koširjeva in sicer za šole v Velikih Laščah, v Turjaku, Robu, Vel. Poljanah, v Sv. Gregorju in na Gori.

Hrabroslava Volariča „Divja rožica“ in „Slovenskim mladenkam“, dvospeva s spremljevanjem klavirja, cena 1 K 50 h, se dobi samo pri skladateljevi vdovi Franji Volaričevi na Šentviški gori, pošta Slap na Primorskem.

Na 5 razredni ljudski šoli pri Sv. Petru v Ljubljani ustanove tri provizorične paralelne oddelke, za katere se imenujejo tri provizorične učne osebe.

Na Schillerjev praznik so nabrali Nemci na Primorskem (v Škednju in Trstu) 2038 kron.

Deželni šolski svet štajerski poziva šolska vodstva, naj bi mu dala podatke o uživanju alkohola med učenci. Pozdravljamo idejo, da se misli na tem polju kaj storiti. Naj se kratkomalo sklene zakon po angleškem vzorcu in stvar je pri kraju.

V. J. Havlíček a bratr, v Poděbrady (Kralj. Češko), slavnoznani izvozni dom modnega in rokotvornega blaga, otvoril je božično razprodajo po znižanih cenah in pošilja v izbero vsakemu, ki se sklicuje na naš list, zbirko vzorcev blsga za gospode in dame, namiznih in kavnih garnitur, robcev, brisač iz Havličkovega blaga, pripravna za božična darila poštnine prosto. — Priporočamo c. učiteljstvu to reelno in solidno prvo češko tvrdko v naročitev.

Listnica uredništva.

Ker ima letošnje leto 53. petkov, izideta letos samo še dve številki našega lista, in sicer 51. štev. dne 17. t. m. in 52. štev. dne 24. t. m. — Jubilejska številka izide kot 1. številka prihodnjega letnika dne 7. januarja 1910. To javljamo vsem tistim, ki hočejo, da pridejo njih spisi pravočasno v list. Naj se ravnajo po tej objavi! — Kdor želi kaj priobčiti v jubilejski številki, naj ne odlaša, ampak nam takoj pošlje svoj prispevek! — Za jubilejsko številko nabirajte inseratov in za prihodnji letnik naročnikov! — V 48. štev. smo priobčili dopis z goriškega, ki se bavi z izpričevali c. kr. umetno-obrtne strokovne šole v Ljubljani. Izjavljamo, da nismo hoteli ravnatelju imenovane šole, g. Ivanu Šubicu, z omenjenim dopisom delati nobene krivice.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 2768. **Kranjsko.** 186 1—1

V krškem okraju se razpisuje s tem nadučiteljska služba na dvorazrednici v Velikem Trnu, voditeljska služba na enorazrednici v Črneči vasi in učiteljska služba na dvorazrednici v Št. Juriju pod Kumom v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 1. januarja 1910.

Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okr. šolski svet v Krškem,
dne 1. decembra 1909.

Z. 3209. 190 1—1

An der einklassigen Volksschule in Reteče ist die Lehr- und Schulleiterstelle mit den gesetzmäßigen Bezügen definitiv zu besetzen.

Mit dieser Lehrstelle ist der Genuß einer Naturalwohnung verbunden.

Die gehörig belegten Gesuche sind im vorgeschriebenen Wege bis zum 15. Jänner 1910 beim gefertigten k. k. Bezirksschulrate einzubringen.

An krainischen öffentl. Volksschulen noch nicht definitiv angestellte Bewerber haben durch ein staatsärztliches Zeugnis den Nachweis zu erbringen, daß sie für den Schuldienst die volle physische Eignung haben.

K. k. Bezirksschulrat in Krainburg,
am 6. Dezember 1909.

Št. 3324. 187 1—1

Na enorazredni ljudski šoli v Kuteževem se razpisuje s tem mesto učitelja v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 3. januarja 1910.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni,
dne 2. decembra 1909.

Št. 3391. 188 1—1

Na enorazredni ljudski šoli v Šembijah se razpisuje s tem učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 4. januarja 1910.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni,
dne 3. debembra 1909.

Št. 3392. 189 1—1

Na dvorazredni ljudski šoli v Studenem se razpisuje s tem nadučiteljsko mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 4. januarja 1910.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni,
dne 3. decembra 1909.

Snažno se oblači

vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice 111 52—23

Marije Jirsové

učiteljeve soproge

v Novém Hrádku n/Met.

(dobaviteljica deželne osrednje zveze učiteljskih društev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 metrov dolgih odrezkov **cefira, kanafasa, flanele, platna, modrotiska** itd. Zavoj 45 m za **18 K**, najlepša kvaliteta 40 m za **20 K** franko, tudi polovico zavoja za **9**, ozir. **10 K**. Blago je stalnobarvno in močne kakovosti.

Naročite in ostanete stalni odjemalci. **Vzorci blaga zastonj in franko.**